

Raadsvoorstel

Datum 23 maart 2024

Onderwerp Jaarrapportage afval- en grondstoffeninzameling 2023
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder Paul Guldemon

Samenvatting

Vanaf 1 januari 2023 kent de gemeente Zwolle het tarief op restafval waarbij inwoners betalen per aanbidding restafval. De Afvalstoffenheffing bestaat nu uit een vast deel en dit tarief op restafval. Hiermee is het Gemeentelijk Grondstoffenplan 2016-2020 afgerond. Uit de cijfers blijkt dat de hoeveelheid ingezameld restafval is afgenomen van 164 kg/inw in 2022 naar 97 kg/inw in 2023. Hiermee is de doelstelling van maximaal 100 kg per inwoner in één jaar behaald. In deze 97 kg is nog 6 kg/inw aan luiers en incontinentiemateriaal meegenomen. Gelijktijdig stijgt de hoeveelheid gescheiden ingezamelde grondstoffen. Bij de invoering van het tarief op restafval werd verwacht dat de hoeveelheid bijgeplaatst restafval zou stijgen. Dit is met mate gebeurd. Om dit neveneffect van de beleidswijziging zo veel mogelijk teniet te doen is extra capaciteit ingezet en worden verschillende acties uitgevoerd.

Per saldo is de conclusie dat de invoering van het tarief op restafval de volgende (financiële) effecten heeft gerealiseerd:

- De hoeveelheid restafval is (fors) afgenomen.
- De gescheiden ingezamelde grondstoffen zijn toegenomen (waarmee ook verbrandingskosten bespaard zijn).
- 63% van de huishoudens zijn binnen de geïndexeerde heffing van 2022 gebleven.
- De afvalstoffenheffing is kostendekkend en dus meer toekomstbestendig geworden.

Als vervolg wordt een nieuw Gemeentelijk Grondstoffenplan opgesteld waarin maatregelen zullen worden voorgesteld voor betere afvalscheiding zodat grondstoffen beter kunnen worden gerecycled.

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.3.1 We richten de openbare ruimte duurzaam in en beheren deze duurzaam vanuit uitdagingen in de toekomst (en effecten elders in de wereld)

Begroting wijzigen Nee

Budgetnummer

Bijlagen

1. Uitgevoerde projecten en acties op afval- en grondstoffengebied
2. Eindrapportage 2023 "Zwolle zonder Afval"

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
- ☐ Geheim

Datum 23 maart 2024

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1. A. Kennis te nemen van de resultaten van de afval- en grondstoffeninzameling in 2023 en GGP 2016-2020 als afgerond te beschouwen**
B. In te stemmen met een rapportagefrequentie over de stand van zaken op het gebied van afval en grondstoffen van eenmaal per jaar
- 2. In te stemmen met de afdoening van toezegging 1 uit het themadebat Klimaat en Energie, 15 januari 2024 over de informatie over hotspots en bijplaatsingen**

Datum 23 maart 2024

Inleiding

Met de invoering van het tarief op restafval per 1 januari 2023 is het Gemeentelijk Grondstoffenplan 2016-2020 (GGP) afgerond. De Afvalstoffenheffing bestaat sindsdien uit een vast deel en dit tarief op restafval. Uit de inzamelresultaten van ROVA blijkt dat de totale hoeveelheid restafval aanzienlijk is afgenomen. Een tendens die al zichtbaar was gedurende de planperiode van het GGP 2016-2020. Na de invoering van het tarief op restafval is de daling, zoals verwacht, versneld. Het doel van minder dan 100 kg fijn restafval per inwoner per jaar is gehaald. In dit voorstel wordt ingegaan op de resultaten van 2023. Deze worden vergeleken met de resultaten van 2022. De vergelijking met de begroting 2023 vindt plaats bij vaststelling van de Jaarrekening 2023 in het Voorjaarsmoment. Niet alleen de cijfermatige benadering van de resultaten van afval- en grondstofinzameling, maar ook de uitgevoerde projecten, acties en uitdagingen van 2023 worden belicht.

Kader

- Wet milieubeheer
- Gemeentelijk Grondstoffenplan 2016-2020

Beoogd effect

Met dit voorstel geven we inzicht in de uitvoering en de resultaten van de afval- en grondstoffeninzameling in 2023.

Argumenten

1.1 Aanzienlijke daling restafval gerealiseerd

Uit de eindrapportage van ROVA blijkt dat de hoeveelheid fijn restafval is gedaald van 164 kg/inw in 2022 naar 97 kg/inw in 2023. En hier zit zes kilo aan luiers en incontinentiemateriaal bij die wel gescheiden zijn ingezameld, maar, vanwege een tekort aan duurzame verwerkingscapaciteit, integraal met het restafval worden verbrand. Gelijktijdig is zichtbaar dat de hoeveelheid grof huishoudelijk restafval niet is gestegen. Deze fractie is al jaren stabiel rond de 40 kg/inw. In 2023 is uiteindelijk 39 kg grof huishoudelijk restafval per inwoner ingezameld. Bij deze hoeveelheid zitten ook de opgeruimde bijplaatsingen (en stortingen).

1.2 De hoeveelheid ingezamelde grondstoffen is flink gestegen

Met de daling van het restafval is een flinke stijging te zien van de ingezamelde grondstoffen. In onderstaande tabel is een overzicht te zien van de verschillende afval- en grondstofstromen. Duidelijk te zien is de sterke stijging is van de ingezamelde grondstoffen. Deze ontwikkeling is ingezet door alle huishoudens de mogelijkheid te bieden om hun grondstoffen gescheiden aan te bieden. Met de invoering van het tarief op restafval is deze stijging in een stroomversnelling gekomen.

Datum 23 maart 2024

	2022	2023	Stedelijkheidsklasse 2
restafval	164	97	162
pmd ¹	24	34	21
gft ²	78	104	84
opk ³	41	41	48

Tabel 1: afval- en grondstofstromen in kg/inw/jr

De toename van de grondstoffen is kleiner dan de afname van de hoeveelheid restafval. Dat is geen onbekende ontwikkeling. Dit vindt ook plaats bij andere gemeenten die een soortgelijk systeem invoeren dat de absolute hoeveelheid afval afneemt. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door een aantal factoren. Zwolle was de enige gemeente zonder een tarief op restafval in de regio. Hierdoor kon het lonend zijn om bij familie- of vriendenbezoek restafval mee te nemen naar Zwolle. Ook voor ondernemingen verdween mogelijk een route om voordelig van het bedrijfsafval af te komen. Tevens geven bewoners aan veel bewuster te zijn van de hoeveelheid afval die dagelijks in een huishouden ontstaat en daarmee aandacht te hebben voor het verminderen van (rest)afval.

1.3 Eenmaal per jaar rapporteren geeft goed beeld

Voor de invoering van het tarief op restafval is toegezegd dat het eerste jaar van de beleidswijziging elke kwartaal aan uw raad over de stand van zaken van de afval- en grondstofinzameling wordt gerapporteerd. Na één jaar kan worden geconcludeerd dat de afvalcijfers over een heel jaar een redelijk constant beeld laten zien. Het lijkt niet nodig om elke kwartaal te rapporteren. In de navolgende jaren wordt u jaarlijks geïnformeerd over de resultaten van de afval- en grondstofinzameling. In de rapportage wordt u geïnformeerd over de ontwikkeling van de inzameling van de hoeveelheden restafval en grondstoffen. Tevens wordt u op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen omtrent de bijplaatsingen en klachten/meldingen over de inzameling.

2.1 De aanpak van bijplaatsingen verloopt goed, maar kost tijd

Bij het besluit om een tarief op restafval in te voeren is gesproken over restafval dat naast de containers wordt geplaatst. Zoals van tevoren verwacht, was begin 2023 een piek te zien in het aantal registraties. In januari was een groot deel van de registraties toe te wijzen aan vuurwerfafval en kerstbomen die naast de container gezet werden.

Daarna daalde het aantal registraties ook weer naar dezelfde omvang als in 2022. Vanaf juli zijn een extra BOA en extra handveger van ROVA zich volledig op afval gaan focussen. Hierdoor is het aantal registraties weer gestegen. Dit wil niet automatisch zeggen dat meer afval wordt bijgeplaatst. Doordat vaker gecontroleerd wordt op bijgeplaatst afval ontstaat een beter beeld van wanneer en waar bijgeplaatst wordt. En daarmee ook waar als eerste interventies moeten worden uitgevoerd.

Afgelopen jaar is veel ingezet op de relaties met betrokkenen. Er is actief de samenwerking gezocht met partners zoals Travers en de woningbouwcorporaties. Achterliggende gedachte is dat ook deze organisaties structureel kunnen communiceren over het gewenste gedrag.

¹ Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons

² Groente-, fruit- en tuinafval

³ Oud papier en karton

Datum 23 maart 2024

Daarnaast zijn de afvalcoaches veel gesprekken aangegaan met inwoners. Soms door persoonlijk thuis langs te gaan. Maar ook op momenten dat meerdere bewoners samenkomen zijn afvalcoaches aanwezig geweest om voor te lichten en vragen te beantwoorden.

In een paar gevallen zijn ondergrondse containers verwijderd of verplaatst. Op de oude locaties wordt minder of veel minder (rest)afval aangetroffen. Nieuwe locaties blijven veelal schoon. Het precieze effect van de interventies is moeilijk in kaart te brengen. Alle interventies die worden toegepast, hebben effect op het gedrag van bewoners. Om het gedrag van de bewoners te veranderen, die eenmaal een verkeerde gewoonte hebben aangeleerd, kost veel tijd.

Alternatieve mogelijkheden

Ten aanzien van de frequentie van rapporteren kan worden gekozen voor een hogere frequentie. In 2023 is elk kwartaal gerapporteerd. Voor het eerste jaar van de invoering van het tarief op restafval was dit een logisch besluit. Voor de komende jaren lijkt dit geen meerwaarde te hebben en kan worden volstaan met een jaarlijkse rapportage.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Inzet afvalcoaches en toezichthouders

Om de bewoners te ondersteunen bij de afvalscheiding worden afvalcoaches ingeschakeld. Vragen die op verschillende manieren bij het team Afval & Grondstoffen (A&G) binnenkomen worden door verschillende collega's van het team afgehandeld. Er wordt contact gezocht met de melders en waar nodig samen gezocht naar oplossingen om het restafval beter te scheiden in grondstoffen. Doel van de acties is om bewoners te ondersteunen. Hiermee wordt het draagvlak van het beleid vergroot. Daarnaast zijn de toezichthouders en afvalcoaches duidelijk zichtbaar tijdens hun werk. Dit laat zien dat de gemeente ook werk maakt van de meldingen die worden gedaan. Bewoners geven geregeld aan waardering voor de inzet van de afvalcoaches en toezichthouders te hebben.

Interventies hotspots

Er is een dashboard ontwikkeld waarmee inzichtelijk is waar de meeste registraties (zowel door bewoners als door de gemeente en ROVA) worden gedaan van illegale stortingen en bijplaatsingen. Hiermee is een top 15 op te stellen van locaties die extra aandacht vragen. In bijlage 1 is een overzicht van de top 15 over 2023 en is ook aangegeven welke interventies zijn of worden uitgevoerd om het verkeerd aangeboden afval in de toekomst te verminderen.

Gesprekken belangengroepen en inwoners

Na de invoering van het tarief op restafval is de gemeente door verschillende belangengroepen en (groepen) inwoners benaderd om uitleg te geven het gemeentelijk afvalbeleid. Tijdens deze bijeenkomsten werd voorlichting gegeven, kregen de aanwezigen ruimschoots de kans om vragen te stellen en is levendig gediscussieerd over het gemeentelijk afvalbeleid.

Communicatie

Voor de communicatie wordt de lijn voortgezet waarop over de vorige kwartaalrapportages is gecommuniceerd. Dit houdt in dat een infographic wordt geplaatst in de Swollenaer. Er komen berichten op de gemeentelijke social mediakanalen en de pers ontvangt een persbericht.

Datum 23 maart 2024

Financieel

In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de financiële effecten van bovenstaande ontwikkelingen. Dat beperkt zich tot de vergelijking tussen de werkelijke kosten van restafval en grondstoffen in 2022 en 2023, vooruitlopend op vaststelling van de Jaarrekening 2023.

Daarnaast wordt in deze paragraaf ingegaan op de ontwikkelingen van de afvalstoffenheffing van 2022 en 2023. Wat betaalden inwoners in 2022, wat zou dit geëxtrapoleerd zijn in 2023 en wat is het geworden met de invoering van het tarief op restafval?

Financiële effecten

De financiële effecten op het restafval en de grondstoffen worden in onderstaande tabel gepresenteerd.

Soort afval & grondstof	Ontwikkeling	Bedrag
Fijn huishoudelijk afval	Daling kosten	- € 611.416
Verbrandingsbelasting	Daling kosten	- € 268.484
Grof huishoudelijk afval	Stijging kosten	+ € 18.719
Groente-, fruit- en tuinafval	Stijging kosten	+ € 297.876
Oud papier en karton	Daling inkomsten ⁴	+ € 294.533
Overige grondstoffen	Stijging kosten	+ € 12.480
Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen, drankenkartons	Stijging inkomsten	- € 397.316
Overige verpakkingen	Stijging inkomsten	- € 16.354
Poortwachterstarief ROVA	Stijging kosten	+ € 71.404
Overige afvalstromen	Stijging kosten	+ € 12.921
Totaal (netto) lasten		- € 585.637

Tabel 2: overzicht financiën van restafval- en grondstoffen jaarrekening 2023 t.o.v. jaarrekening 2022

Hieruit is de conclusie dat door de invoering van het tarief op restafval in 2023 een forse besparing is gerealiseerd op restafval (en aanverwante kosten) en voor meeropbrengsten of minder kosten heeft gezorgd op de grondstofstromen (gft is immers goedkoper dan restafval). Dit financiële voordeel was voorzien en verwerkt in de begroting 2023.

Verloop Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing van 2022 bestond alleen uit vastrecht. In 2023 is de heffing met 8,79% gestegen om deze te indexeren en kostendekkend te maken. Vanaf 2023 is overgegaan naar een vastrecht en daarbij een variabel tarief voor het aantal aanbiedingen van restafval (tarief op restafval).

Het verloop van vastrecht ziet er als volgt uit:	2022	2023 met index van 8,79%	2023* alleen vastrecht
Eenpersoonshuishoudens (EPH)	€ 236,78	€ 257,59	€ 233,77
Meerpersoonshuishoudens (MPH)	€ 295,97	€ 321,98	€ 250,57

Tabel 3: verloop vastrecht

⁴ De hoeveelheid ingezameld oud papier en karton is niet gedaald. De daling van de inkomsten is een gevolg van de lagere vergoedingen op de markt.

Datum 23 maart 2024

Voor 2023 moet bij het vastrecht onderstaande variabele recht worden opgeteld.

Categorie	EPH	%	MPH	%	Totaal
€ 0					3152
> € 0 - € 25	8994	43,88	12147	32,80	21141
> € 25 - € 50	5057	24,67	10207	27,56	15264
> € 50 - € 75	2716	13,25	5674	15,32	8390
> € 75 - € 100	1558	7,60	2984	8,06	4542
> € 100 - € 200	1825	8,90	4433	11,97	6258
> € 200 - € 300	253	1,23	960	2,59	1213
> € 300 - € 400	54	0,26	293	0,79	347
> € 400 - € 500	24	0,12	140	0,38	164
> € 500 - € 1000	17	0,08	144	0,39	161
> € 1000	0	0,00	53	0,14	53

Tabel 4: staffel eindafrekening 'Tarief op restafval 2023'

Eindafrekening 'tarief op restafval' in 2023

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel huishoudens onder het bedrag blijven dat overeenkomt met 100 kg restafval per inwoner. Dit betekent dat deze huishoudens onder de heffing van 2022 (met index voor 2023) zijn gebleven. Dit ziet er als volgt uit:

	% onder bedrag ≤ 100 kg/inwoner
Eenpersoonshuishouden	44%
Meerpersoonshuishouden	74%
Totaal aantal huishoudens	63%

Tabel 5: eindafrekening 'tarief op restafval'

Totaal is gemiddeld dan ook 63% van de huishoudens onder de afvalstoffenheffing van 2022 gebleven. Per saldo is de conclusie dat de invoering van het tarief op restafval de volgende (financiële) effecten gerealiseerd heeft:

- De hoeveelheid restafval is (fors) afgenomen.
- De gescheiden ingezamelde grondstoffen zijn toegenomen (waarmee ook verbrandingskosten bespaard zijn).
- 63% van de huishoudens zijn binnen de geïndexeerde heffing van 2022 gebleven.
- De afvalstoffenheffing is kostendekkend en dus meer toekomstbestendig geworden.

Uit de tabel wordt duidelijk dat de MPH makkelijker onder de 100 kg per persoon blijven dan de EPH. Hierop is geanticipeerd door in de Afvalstoffenheffing 2024 de verhouding van de tarieven van het vastrecht aan te passen in het voordeel van de EPH.

Voor de overige financiële effecten wordt verwezen naar de paragraaf Lokale Heffingen, onderdeel Afvalstoffenheffing, in de Jaarrekening over 2023. Deze wordt in mei aan de gemeenteraad voorgelegd.

Datum 23 maart 2024

Risico's

Ten aanzien van de besispunten in het dictum zijn er geen risico's.

Vervolg

Met het afronden van het GGP 2016-2020 en de daarmee gehaalde resultaten is het moment gekomen om verder naar de toekomst te kijken. We blijven op de ingeslagen weg van goed afval en grondstoffen scheiden. In 2024 worden de kaders en de ambitie voor 2025 – 2030 ter besluitvorming voorgelegd. Daarna wordt, in samenwerking met verschillende belangengroepen, een uitvoeringsplan opgesteld. Ook individuele bewoners worden actief uitgenodigd mee te denken over maatregelen die leiden tot minder afval dan wel betere afval- en grondstoffenscheiding.

De resultaten van de inzameling en scheiding van afval en grondstoffen van 2024 wordt in een informatienota in 2025 aan u voorgelegd. Vanwege de benodigde verwerkingstijd van de diverse gegevens, gebeurt dit zo snel mogelijk na afloop van het eerste kwartaal van 2025.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

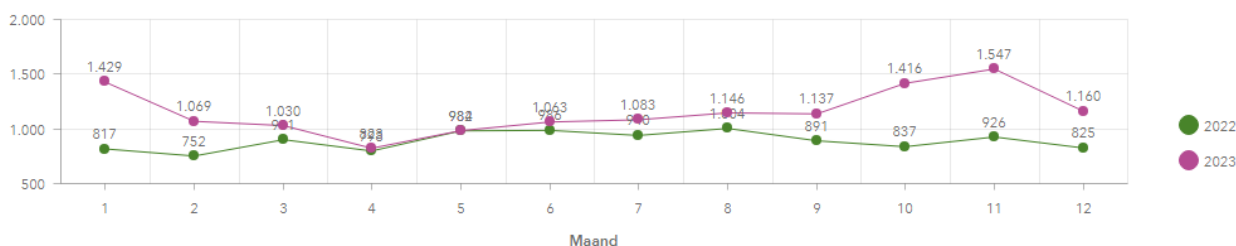
Datum 23 maart 2024

Bijlage 1: Uitgevoerde projecten en acties op afval- en grondstoffengebied

1. Bijplaatsingen (stand van zaken en interventies)

In heel Zwolle staan 928 restafvalcontainers (waarvan 915 zogenaamde ondergrondse containers). Bij een deel van deze containers wordt structureel restafval en grofvuil geplaatst. Dit gebeurde echt ook al voor invoering van het tarief op restafval. Uit de cijfers blijkt dat het aantal geregistreerde bijplaatsingen in 2023 wel is toegenomen (zie ook onderstaande toelichting). Zonder de illusie te hebben dat de overlast volledig is weg te nemen, wordt er door een werkgroep (gemeente en ROVA) hard gewerkt om de overlast aan te pakken.

Verloop aantal registraties per jaar

Figuur 1: Verloop aantal registraties

In bovenstaande tabel is te zien dat in 2023 meer registraties zijn gedaan dan in 2022. Dit is mede het gevolg van intensiever toezicht. Sinds juli is een extra BOA ingezet met de focus op bijplaatsingen. Vanaf september is hier een extra handveger van ROVA aan toegevoegd zodat gecontroleerde bijplaatsingen zoveel mogelijk direct kunnen worden opgeruimd (schoon houdt schoon). Door deze combinatie kon het meeste bijgeplaatste afval direct opgeruimd worden na controle. Hierdoor werd efficiënter gewerkt en werden nog meer registraties gedaan. De prioriteit van hun inzet lag in de wijken Diezerpoort en Holtenbroek en bijgeplaatste zakken. Maar ook locaties in andere wijken hebben zij frequent gecontroleerd. De inzet van de extra handveger in combinatie met een toezichthouder is voor nu verlengd tot 1 juli 2024.

Dankzij deze inzet wordt een goed beeld verkregen van de bijplaatsingen en inzichtelijker op welk moment wordt bijgeplaatst. Door zo volledig mogelijk te registreren, is beter te meten wat de effecten zijn van acties en interventies die worden uitgevoerd. Ook reageren inwoners positief op het zichtbaar controleren en opruimen.

Inmiddels zijn ook twee extra toezichthouders aangesteld, zij doen dit werk in combinatie met hun reguliere functie. Ze gaan in eerste plaats de gesprekken aan (in de rol van afvalcoach), en controleren en registreren daarnaast ook bijplaatsingen. Administratieve afhandeling gebeurt via TOR.

Datum 23 maart 2024

In onderstaande lijst is te zien bij welke containerlocaties in 2023 de meeste registraties voor bijplaatsingen zijn gedaan.

Top 15 Heel 2023

- 1 Palestrinalaan
- 2 Palestrinalaan
- 3 Nieuwstraat
- 4 Palestrinalaan
- 5 Minervalaan
- 6 Nachtegaalstraat
- 7 Palestrinalaan
- 8 Oude Vismarkt
- 9 Palestrinalaan
- 10 Berkumhof
- 11 Pelmolenaarstraat
- 12 Berkumhof
- 13 Ossenmarkt
- 14 Borneostraat
- 15 Cornelis Houtmanstraat

PS. De Palestrinalaan komt meerdere keren voor. Dit zijn afzonderlijke containerlocaties.

Op basis van meldingen zijn interventies uitgevoerd om het bijplaatsen van afval tegen te gaan. Ook bij locaties waar bewoners nadrukkelijk aangaven mee te kunnen en willen werken om overlast tegen te gaan zijn interventies uitgevoerd. In onderstaande tabel staat een overzicht van de interventies van afgelopen tijd.

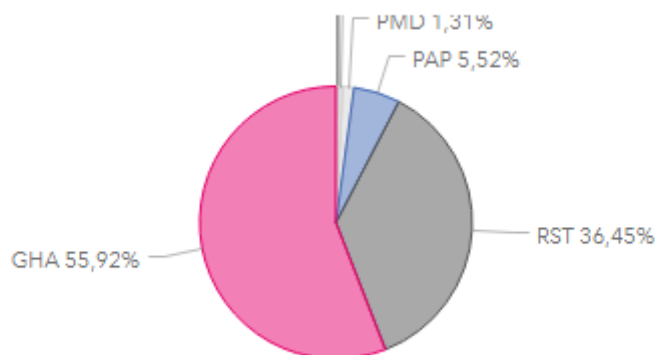
Aangepakte locaties 2023			Interventies in ontwikkeling voor 2024		
In top 20 2023	Interventie		In top 20 2023	Interventie	
Palestrinalaan	Containerverplaatsing	Klaar	Palestrinalaan	Interventiepakket Goede Kijk op Grofvuil	Start 15.1.24
Veemarkt (Q1)	Containeradoptie	Klaar	Minervalaan	Interventiepakket Goede Kijk op Grofvuil	Start 15.1.24
Sint Josephplein (Q1)	Containeradoptie	Klaar	Staatssecretarislaan (Q2)	Interventiepakket Goede Kijk op Grofvuil	Start 15.1.24
Palestrinalaan	Informatieavond	Klaar	Van den Tyverbelt	Interventiepakket Goede Kijk op Grofvuil	Start 15.1.24
Cornelis Houtmanstraat	Vergroening	Klaar	Minervalaan	Herinrichting Het Noorden	Verwacht Q2 2024
Pelmolenstraat	Containerverwijdering	Klaar	Cornelis Houtmanstraat	Schoonmaakactie met de buurt	Verwacht Q2 2024
Oude Vismarkt	Controle ondernemers	Loopt	Schoutenstraat	Containerverwijdering	16.1.2024
Nieuwstraat	Controle ondernemers	Loopt			
Berkumhof	Controle ondernemers	Loopt			
Bewonerlocatie	Interventie		Bewonerlocatie		
Abel Tasmanstraat	Containeradoptie	Klaar	Zerboltstraat	Interventiepakket Goede Kijk op Grofvuil	Start 15.1.24
Keyzerstraat	Inzet spuitsjabloon	Klaar	Van den Toernebelt	Interventiepakket Goede Kijk op Grofvuil	Start 15.1.24
Keyzerstraat	Plaatsing grofvuilbord buurtinitiatief	Klaar			
Venestraat	Dagelijkse controle	Klaar			
Niet container gebonden interventie			Extra locaties		
	Clean Team	Loopt	Hobbemastraat	Herinrichting Het Noorden	Verwacht Q2 2024
	Schoonveegronde binnenstad	Loopt	Albert Cuypstraat	Herinrichting Het Noorden	Verwacht Q2 2024
	Talentenplein adviesrapport	Klaar	Ferdinand Bolstraat	Herinrichting Het Noorden	Verwacht Q2 2024
	Samenwerking woningcorporaties	Loopt			
	Informatiebijeenkomsten (iedereen telt festival Dieze, partnerbijeenkomsten)	Klaar			
	Inzet extra wijkveger i.c.m. toezichthouder	Loopt			
	Inzet afvalcoaches	Loopt			
	Flyer grofvuil wijkkrant Holtenbroek	Klaar			

Tabel 1: Overzicht interventies

Datum 23 maart 2024

Wat naast de ondergrondse containers wordt aangetroffen, is niet alleen restafval. Net als voorgaande jaren bestaat het grootste gedeelte van de bijplaatsingen uit grof huishoudelijk restafval (55,92%). Dit heeft nooit gepast in een ondergrondse container. Een deel bestaat uit pmd (1,31%) en oud papier (5,52%) of ander materiaal zoals grof tuinafval.

Verdeling afvalsoorten (subcategorie)

Figuur 2: Afvalsoorten bijplaatsingen naar categorie

Bij een aantal locaties is de basis op orde gebracht. Op een aantal locaties waar de containers niet goed stonden zijn deze verplaatst of verwijderd. Een recent voorbeeld is de restafvalcontainer in de Pelmolenstraat die eind november verwijderd is. Hier werden eerst gemiddeld per maand 8 à 9 bijplaatsingen geregistreerd. In december 2023 waren er nog 2 bijplaatsingen. Daarna is de oude locatie vergroend. Sindsdien is het aantal registraties sterk afgenomen tot ongeveer één per maand. Een andere locatie is eind september 2023 vergroend in combinatie met extra zichtbare inzet van wijkveger en BOA. Direct na deze interventie nam het aantal registraties niet verder toe, ondanks de extra controles. Vanaf 2024 is een absolute afname van het aantal bijplaatsingen. Bij de locaties waar containerlocaties zijn geadopteerd had dit niet het gewenste effect. Het effect was dat buurtbewoners het restafval dagelijks opruimden, maar er was geen afname van het aantal bijplaatsingen zichtbaar. Met controle bij ondernemers (wel/geen contract) bleek dat de ondernemingen allemaal beschikten over een actueel contract. Vervolg wordt een onderzoek naar de oorzaak en de interventie die hierbij hoort.

In januari 2024 wordt begonnen met het ontwikkelde interventiepakket voor grofvuil. Deze interventie loopt op meerdere locaties heel 2024 door. Daarnaast worden andere locaties geselecteerd om nieuwe interventiepakketten voor te ontwikkelen.

2. Gescheiden inzameling luiers en incontinentiemateriaal

Om huishoudens met kleine kinderen en mensen met incontinentiemateriaal tegemoet te komen, is een netwerk van containers geplaatst waar iedereen 'gratis' na aanmelding gebruik van kan maken. In eerste instantie zijn op 21 locaties containers geplaatst. In de loop van het jaar is het netwerk uitgebreid naar 29 locaties. In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel huishoudens toegang hebben gevraagd en is het aanbod aan luiers en incontinentiemateriaal te zien. De kwaliteit van het ingezamelde luiers en incontinentiemateriaal is goed.

Datum 23 maart 2024

	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Totaal 2023
Aantal aangesloten huishoudens	3.530	5.653	5.696	6.197	6.664	6.664
Gewicht (t)	5,37	178	177	169	193	716
Kg per inwoner	0,04	1,3	1,3	1,3	1,5	5,5

Tabel 2: Gebruik inzamelcontainers voor luiers/incontinentiemateriaal

Datum

23 maart 2024

3. (Zwerf)afvalpassen en afvalbakadoptanten

De grote groep vrijwilligers die regelmatig zwerfafval opruimen of die een afvalbak hebben geadopteerd heeft de beschikking over de zogenaamde zwerfafvalpas. Hiermee kunnen zij het verzamelde (zwerf)afval storten in ondergrondse restafvalcontainers. Vooraf worden afspraken gemaakt met de vrijwilliger over het gebruik van de pas. Eind 2023 zijn er 58 afvalbakadoptanten, 490 zwerfafvalruimers en 68 bewoners die zowel een afvalbak adopteren als zwerfvuil ruimen. Met zo'n 60% van de opruimpassen is minder dan 11 keer gestort. De opruimers zijn verantwoordelijk voor het merendeel van de stortingen tot 15 keer storten. Daarna wisselt het meer. Een groep adoptanten is verantwoordelijk voor 25% van de totale stortingen tussen de 71-75 keer en de adoptanten/zwerfvuilruimers pakken bij de 76 tot 80 keer bijna een derde van de stortingen.

4. Inwoners op serviceroute (vangnet)

Inwoners die niet in staat zijn om zelf hun restafval naar de ondergrondse restafvalcontainers te brengen is de zogenaamde serviceroute. Inwoners die gebruik willen maken van deze service kunnen zich melden bij de gemeente. Na een bezoek van de afvalcoach worden afspraken gemaakt dat het restafval door ROVA aan huis wordt opgehaald. De inwoner moet thuis zijn. De medewerkers van ROVA halen het restafval aan de deur op. Hiervoor scannen zij de milieupas van de bewoner, waarmee een aanbieding wordt geregistreerd. Op dit moment maken 9 huishoudens gebruik van de serviceroute.

5. Medisch afval

Een doelgroep waar flankerend beleid voor is ontwikkeld zijn de huishoudens met medisch afval. Vooraf was niet inzichtelijk te maken om welk en hoeveel materiaal het ging. Ook was niet bekend hoeveel huishoudens gebruik wilde maken van de voorziening. In eerste instantie is gekozen om de huishoudens met veel medisch afval op de serviceroute te plaatsen. Hiervoor moeten de bewoners thuis zijn als ROVA het afval komt halen. Op verzoek van de gebruikers is gezocht naar een andere methode. Als alternatief is nu gekozen om de huishoudens een medische afvalpas te geven. Net als bij de zwerfvuilruimers worden er afspraken gemaakt over het gebruik van de pas. Huishoudens mogen het medisch afval onbeperkt storten, hun reguliere restafval moeten zij met de gewone milieupas aanbieden (tarief op restafval). Eind 2023 maakten 221 huishoudens gebruik van deze service. Bij de medische passen blijkt dat in totaal zo'n 22% tot 15 keer heeft aangeboden, en dat relatief veel huishoudens tussen de 16 en 20 keer (10,4%) en tussen de 26 en 30 keer hebben gestort (9,0%).

6. JA-sticker

Per 1 april 2023 is de JA-sticker in Zwolle in gebruik. Met de invoering van deze sticker moeten huishoudens actief aangeven of zij ongeadresseerd reclaimedrukwerk willen ontvangen. Ook de oude NEE/NEE-sticker en NEE/JA-sticker mogen hiervoor worden gebruikt. Met de invoering van de sticker wordt de hoeveelheid reclaimedrukwerk verminderd. Uit de cijfers over 2023 blijkt dat de hoeveelheid ingezameld oud papier iets is gestegen ten opzichte van 2022. Dit kan een direct gevolg zijn van de invoering van het tarief op restafval. Gemiddeld wordt in Nederland nog steeds een daling gezien van de hoeveelheid ingezameld oud papier. Door het gelijktijdig invoeren van verschillende maatregelen, is het moeilijk aan te tonen wat het effect is van één specifieke maatregel.

7. Aanpassen inwerptrommels binnenstad

In de Zwolse binnenstad staan van oudsher ondergrondse restafvalcontainers met een inwerptrommel van 80 liter. Dit volume is indertijd ingevoerd vanwege het (horeca) bedrijfsafval dat ook in deze

Datum

23 maart 2024

containers wordt gestort. Om te voorkomen dat de huishoudens in de binnenstad het restafval heel lang bij de woning moeten opslaan voordat zij een trommel volledig gevuld krijgen, zijn veel containers aangepast. Zij hebben het standaardvolume van 60 liter gekregen. Hiermee hebben de bewoners van de binnenstad ook de beschikking over een kleiner volume.

8. Proef kleinere inwerpopening restafvalcontainers

Op verzoek van de raad is onderzocht of er andere manieren zijn om het voor bewoners makkelijker te maken om minder restafval per keer aan te bieden. Huishoudens hoeven dan minder lang restafval op te sparen. Er is onderzocht of een wegende container een serieuze optie is. Dit type containers is vooralsnog geen optie. Daarnaast is een proef gedaan met kleinere inwerpopeningen (30 en 40 liter). Eén type container is een container waarop een zuil is geplaatst met zowel een 30 l inwerpopening als een 60 l inwerpopening. Gebruikers van de kleinere inwerpopeningen, vooral alleenstaanden en kleine behuizen, geven aan behoefte te hebben aan een kleinere inwerpopening. Door gebruik te maken van een duozuil wordt iedereen in de gelegenheid gesteld om het restafval in kleinere hoeveelheden weg te brengen. Voor de inwerpopening met de kleinere opening geldt een aangepast tarief.

De resultaten en het voorstel voor een vervolg wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

9. Benaderen en adviseren vaakaanbieders

Nadat de raad toestemming heeft gegeven om vaakaanbieders te benaderen, zijn de afvalcoaches aan de slag gegaan. Zij hebben contact gezocht met de bewoners van adressen waarvan bij ROVA bekend was dat zij erg vaak restafval aanboden. In een aantal gevallen bleek bedrijfsafval met een huishoudelijke milieupas te worden aangeboden. In een paar gevallen ging het om een studentenhuus waar veel studenten op één adres wonen. Ook zijn gevallen bekend van bewoners die niet bekend waren met de invoering van het tarief op restafval. De afvalcoaches hebben zoveel mogelijk de bewoners geïnformeerd en opgetreden bij gevallen van bedrijfsafval. In een paar gevallen is geen contact verkregen met de bewoners.

10. Inzameling pmd-zakken

Om alle huishoudens de mogelijkheid te bieden hun grondstoffen gescheiden aan te bieden, zijn zakkenroutes ingesteld. In buurten waar veel hoogbouw en bij compacte bouw krijgen de bewoners doorzichtige zakken waarmee ze hun pmd kunnen aanbieden. Dit gebeurt veelvuldig. De kwaliteit van de ingezamelde pmd is erg goed. Nadeel is dat in een aantal buurten de zakken met pmd de hele week door worden aangeboden. In een aantal gevallen is geconstateerd dat binnen een uur nadat ROVA de route met pmd had ingezameld, de eerste zakken weer op straat werden geplaatst.

Bij de invoering van de zakkenroutes was bepaald dat elke twee weken de zakken zouden worden opgehaald. Deze frequentie is verhoogd naar een wekelijkse inzameling. Hiermee zouden ook huishoudens die minder opslagruimte in huis hebben voldoende de mogelijkheid moeten hebben de pmd alleen op de inzameldag aan te bieden. Gedrag van bewoners laat zich echter moeilijk leiden. Voor de binnenstad is ondertussen besloten hiervoor verzamelcontainers te plaatsen waar bewoners hun pmd-zakken in kunnen aanbieden. Huishoudens blijven de beschikking houden over de gratis doorzichtige pmd-zakken. Ook in Diezerpoort wordt een proef opgestart waarbij de bewoners de beschikking krijgen over een verzamelcontainer. Ook hier worden de pmd-zakken verstrekt.

Datum

23 maart 2024

11. Inzet TOR

De afdeling Toezicht Openbare Ruimte (TOR) is verantwoordelijk voor het toezicht op de bijplaatsingen en illegale stortingen. Zij worden ondersteund door de afvalcoaches. Sinds medio 2023 is één Bijzonder Opsporingsambtenaar (BOA) extra ingezet op het toezicht op bijplaatsingen. Hij richt zich voornamelijk op de wijken waar veel meldingen worden geregistreerd. In samenwerking met een wijkveger van ROVA worden de hotspots veelvuldig bezocht. De extra inzet van de afvalcoaches en de extra BOA hebben geleid tot een stijging van het aantal vastgestelde registraties. Wat opvalt is dat een aantal wijken en locaties de boventoon voeren voor het aantal registraties. Er zijn ook buurten waar geen enkele registratie in 2023 is gedaan. Van andere locaties is bekend dat niet alleen afval wordt aangetroffen van omliggende huishoudens. Ook afval van inwoners uit andere gemeenten en bedrijfsafval wordt met regelmaat naast de containers gevonden. Deels wordt dit waarschijnlijk veroorzaakt doordat bewoners uit andere gemeenten denken goedkoop hun afval in Zwolle te kunnen storten waardoor containers overvol raken. Als mogelijke oplossing is besloten ook alle grondstofcontainers stapsgewijs te gaan voorzien van een toegangscontrole. Hiermee krijgen alleen de Zwolse huishoudens toegang tot de containers. Strengere handhaving op bijplaatsingen is nodig om de overlast van afvaltoerisme en bedrijfsafval tegen te gaan.

12. Doneerring statiegeldflesjes en -blikjes

Op verzoek van de raad is een proef gedaan met beugels aan prullenbakken. In deze beugels kunnen statiegeldflesjes en -blikjes worden aangeboden. Met name passanten willen niet altijd hun statiegeldverpakkingen meenemen naar huis. De proef is gestart met vijf beugels. Het blijkt dat dit systeem erg goed werkt en voldoet aan de verwachtingen. Op meer plaatsen rondom winkelcentra worden doneerringen geplaatst.

13. Inzameling opk binnenstad

Oud papier en karton (opk) in de binnenstad wordt 'los' ingezameld. Zowel huishoudelijk papier als bedrijfspapier wordt los aangeboden op straat. Daarnaast zijn in de loop der tijd een aantal ondergrondse papiercontainers in de stad geplaatst. Doordat veel bedrijfsafval werd aangeboden zonder contract met de inzamelaar of bedrijfsafval in de ondergrondse containers voor huishoudelijk papier zijn maatregelen genomen. De ondergrondse containers voor huishoudelijk papier zijn allemaal voorzien van een toegangscontrole. Hiermee krijgen alleen de huishoudens toegang tot de ondergrondse containers. Voor het losse bedrijfspapier is afgesproken dat ondernemers met een contract met een inzamelaar linten krijgen om het losse papier aan te bieden. Hiermee is in één oogopslag te zien of wordt betaald voor de inzameling van het bedrijfspapier.

14. Gft-inzameling hoogbouw en compacte stad

Net als voor de pmd-inzameling is bij het faciliteren van de hoogbouw en compacte stad gezocht naar mogelijkheden om dit snel en goed te doen. In de binnenstad is een netwerk aangelegd van cocons waar het gft-afval in kan worden aangeboden. Om de cocon te openen, is de afvalpas nodig. Buiten de binnenstad is in eerste instantie de inzameling geregeld met containers in beugels. Deze zijn open toegankelijk. Op veel plaatsen blijkt het ingezamelde gft-afval erg vervuild met restafval. Alle beugels zullen worden vervangen door cocons, te beginnen met de meest vervuilde locaties.

Datum 23 maart 2024

In de compacte buurten zijn stadsemmers van 20 liter uitgedeeld. Hiermee hebben de bewoners hun eigen inzamelmiddel om hun gft-afval aan te bieden. De emmers worden door ROVA met een apart inzamelvoertuig ingezameld. Door deze manier van inzamelen wordt gft van hoge kwaliteit ingezameld.